

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illet minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak.
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy órára ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 138. szám.

Szerda, június 17.

A végrehajtás reformja.

— június 17.

A nyári szünet előtt a kormány még egy nagyfontosságú törvényjavaslatot kíván elintéztetni. Ez a javaslat a végrehajtás reformja. Hogy ezt a kérdést a kormány mielőbb rendezni akarja, azt csak helyeselni lehet, mert annyira közérdekű és annyira elevenébe vág a kisemberek létérdekének, hogy a halogatásra aligha lehetne mentséget találni.

A benyújtott törvény elsősorban az adós helyzetén kíván könnyíteni olyképp, hogy az életszükségletekhez, valamint a kereset folytatásához tartozó vagyontárgyakat, továbbá a köztisztviselők és a magántisztviselők járandóságait a mainál nagyobb mértékben kívánja a végrehajtás alól mentesíteni.

Igy a javaslat értelmében a végrehajtás alól kivételnek: az istentiszteletre és a házi ájtatosságra szánt tárgyak; a vallási ereklyék és családi arcképek; rendjelek, érdempénzek és egyéb diszjelek; köz- és magánhivatalok könyvei; felszerelése; a fegyveres erőhöz, csendőrséghez, valamint egyéb hatósági őrszemélyzethez tartozó egyének fegyvere, felszerelése, szerszámai, műszerei, kocsijai és lovai, a mennyiben a szolgálathoz tartoznak.

Az otthon védelméről szóló 10-ik szakasz pedig kimondja, hogy a végrehajtást szenvedőnek és háznépének a háztartáshoz szükséges házi- és konyhabutor, edények, főző- és evőeszközök, kályhák, tüzhelyek, a ruházódáshoz szükséges tárgyak, a szükséges ágy- és fehérmű a végrehajtás alól mentesítve van.

E mellett a javaslat igyekszik a végrehajtási eljárást olcsóbbá tenni, az ingatlanoknak tulajdonoson áron való elárverezését megakadályozni és véget vetni azoknak a visszaéléseknek, amelyeket a közös tulajdont képező ingatlanoknál az eddigi törvény lehetővé tett azáltal, hogy annak a tulajdonostársnak jutalékát is árverés alá vonni rendeli, aki nem áll végrehajtás alatt.

Szóval az új törvény védelmezni fogja a kisebb vagyonnal bíró és munkájából élő egyéneknek otthonát és munkaképességét és ilyképp jótékony hatást fog gyakorolni az egész gazdasági életre.

A jövő.

— június 17.

Ilyenkor, termés előtt, önkéntelenül azon gondolkodik az ember. mit ad a jó Isten, milyen lesz a buza, a zab, a tengeri, lesznek-e jó árak, futja-e majd a jövedelem a kiadásokat?

Különösen okunk van e fölött töprengeni ma, midőn már ötödik esztendeje, hogy alig volt valamire való termés. A földmivelők arca szomorú. A búzatermés még a tavalyinál is silányabbnak ígérkezik, de az egyéb vetemények sem sok jóval biztatnak. Emellett a nagy szárazság miatt sorra pusztul a jószág, az ország jelentékeny területén pedig a jégeső tett óriási károkat.

Az ember elé odatolódik a kérdés: milyen lesz a jövő?

Nem tagadhatjuk, az intéző fórumon régen belátták már, hogy a kiszáradt helyzetén segíteni kell. Igyekeztek is ezeken különféle intézkedésekkel javítani. Azonban még mindig nagyon kevés történt érdekükben.

Aki állandóan a nép között él, tisztában van azzal, hogy a szegényebb sorsú földmives osztály a teljes anyagi tönk szélén áll. A gombamódra elszaporodó pénzintézetek gondoskodnak róla, hogy a parasztnak minden hitele megszűnjön. Alig találunk egy-két holdat, mely a lehetőség le nem volna terelve. De a szatócsok, a kisiparosok is a legnagyobb nyomorúságban tengődnek. A magyarzata igen egyszerű, mindent hitelbe kénytelenek adni s örülnek, ha a hitelezett összegnek csak 50%-a vesz oda. Az ő

existenciájuk szorosan összefügg a földmives osztályával.

A kamatok iszonytatóak. A tőkébe sohasem jut pénz, mivel ennivalóra is kell valami. A pénzintézeteknek 1—2 év múlva nem lesz már mire adnia pénzt. Kénytelenek lesznek más spekulációba bocsátkozni. Mi fog ekkor következni? Sorra fel fogják mondani a tartozásokat, egyik birtok a másik után kerül majd újra. Hiszen már ma sem mulik el nap ilyen árverés nélkül.

Mindenféle cikk napról-napra drágább lesz, drágább a faanyag, a vas, a bőr, a ruhanemű, de minden. A földmivelő nép jövedelme pedig már sokkal kevesebb mint ezelőtt volt, mert régen, ha nem is voltak magas gabonaárak, de jó termés volt.

Hát a napszámos osztály? Ez hogy ne nyomorogna, mikor kenyéradója is küzd a létért.

Az uralmi birtokokat sorra parcellázzák. Amely birtokon megélt egy egész falu népe, azt ma százfelé szedték s aki megvette, maga munkálja.

Az a napszámos, anélkül, hogy szocialista lenne, nem képes a régi munkabér mellett dolgozni, hiszen mindenét a világon pénzért kell neki megvenni s jól tudjuk, hogy ma mindennek háromszoros ára van.

Mit volt kénytelen egyebet tenni a napszámos osztály, mint kivándorolni. De sok száz kisbirtokos is velük tartott, itthon hagyván agyonterhelt kis vagyonkájukat. Az adót sem győzik fizetni. A teher valóban már elviselhetetlen.

A tizenkettedik órában komolyan hozzá kellene látni a bajok szanálásához.

Hogyan segíthetünk ez állapotokon? Ugy, hogy a kiszáradt és napszámosok anyagi helyzetén tényleg segítünk.

Ezt, szerény nézetem szerint, csakis a következőleg tehetjük meg:

A kisbirtokos földmivelők vagyonát a terhek alól fel kellene szabadítani. Hogy ezt megtehessek, ehhez nem elegendő államsegély vagy egyéb intézkedés, hanem létesíteni kellene egy hatalmas, országra szóló pénzintézetet. E célra legalkalmasabb volna az országos központi hitelszövetkezet. Ezt törvényhozási uton evégből el kellene látni elegendő anyagi erővel és joggal. Ez azután magába szívna lassankint a vidéki-

A „TORONTÁL“ tárcája.

Irom a levelet...

Ujból kezdem leveletem,
Talán tízedszer is írom,
Az új olyan, mint a régi,
Csak más benne a papírom.
Ózvegy asszony, galamb lelke,
Várja már a leveletem,
Azt hiszi a szegény benne,
Talán egy kis vigaszt lelhet

Ugy akarom hát megírni,
Hogy örömet meg is lelje,
Hét tór átjárt szive vigaszt
Találjon a levelemben.

Ózvegy asszony fényes könyve
Ne hulljon az orcájáról
— Legalább egy pillanatig —
Amíg hirt hall rossz hírről...

Hanem nehéz vigaszt adni,
Ha beteg a saját lelke,
Ha a reményt, bizodalmat
Már magad is elvesztetted...
Ha — amíg irsz — lelked előtt
Fellebben egy csodafátyol
Teljesülés előtt széthullt
Tündérműk világáról...

Hogy a lelkem kínozhasson,
Gyötörjön még százszor jobban...
Ugy kell írnom vigaszt leljen
Édesanyám minden sorban...
Minden kicsi gondolatra
Oly nagyon kell, hogy ügyeljek,
Meg ne sejtse az az áldott,
Hogy a fia milyen beteg...

Meg ne sejtse, mikor írom:

— Viszontlátsz majd nem sokára... —

Hogy az a „majd“ talán átvizsz

Egészen a másvilágra...

Szinte látom halvány arcán

— Ha olvassa: „én szeretlek

S neked nem kell semmi egyéb... —

Hogy hullnak az örömkönyvek...

Kész lesz mindjárt a levélke,

Hisz már olyan régen készült,

Pedig egy perc egy esztendő

Ózvegy asszony örömeiből...

Vége megint... Elő! kezdem...

Ismét le kell újra írnom...

Meg ne lássa, hogy egy könyvsepp

Futott szerte a papíron...

lfj. Papik Miksa.

A portrait.

Levélíráshoz fogtam a hávéházban, ahova lefekvés előtt szokásom ezert bementem; Pierre Lestang köszöntött, szemben egy másik asztaltól. Fogta a poharat és maga hozta az asztalomhoz, megkérdezve, nem zavar-e?

Láttam, hogy unatkozik és úgy közeledik hozzám, mint valami mentőhöz.

— Ah! kedves barátom, (ötször-hatszor láttam egész életemben) — kedves barátom, — kezdte — sohase vegyen nőül színésznőt. A feleségemet várom, tudja, Blanche Doréet; nagyon szeret engem, de, kérem, nagyon nehéz az én életem. Röstellek a páholyában várakozni,

tehát sétálok a színház körül s mikor ilyen kutya hideg van, itt várom be az előadás végét.

A mutatóra nézett.

— Tíz óra. Ebben a percben öleli át a színpadon André Delianst; kivágott ruhában van és ki akadályozza meg ezt a ripacsot, hogy meztelen vállal fölött ne sugdosson valamit a fülébe? ...

Egy mozdulatomból azt sejtette, hogy el akarom hagyni.

Maradjon velem éjfélig, kérem. Ha tudná, milyen szomorú dolog minden este várni. Mintha egy eldugott kis állomáson ácsorogna az ember őszi éjszakán.

A vonat nem jön, az ember egyedül van, álmos és a hideg pályán a szél végigsöpör egy eldobott újságot... Az ember nem hall semmit, csak a papir zörgő, borzongó neszt! ... Rettenetesen szomorú az! ...

Gyorsan beszélt, vissza akart tartani és megéreztem nyomorúságos hangulatát.

— Hozzon még egy pohárral! ... majd elmesélek önnek egy históriát.

A pincér álmosan hozta a sört és Pierre Lestang így folytatta:

— Mult szeptemberben huszonnyolc napig gyakorlaton voltam Provenceben.

Egy este, a nagygyakorlatok alatt, parancsot kaptam, hogy foglaljak el egy tanyát távol a várostól, hogy a sereg nagyobb része ott töltsen az éjszakát. Katonáim egy pajtába szállá-

Mindenki használja ki a kedvező alkalmat, a meddig a készlet tart.

Füi öltönyök 4 K.-tól kezdve

Füi felöltő 8 „ „

a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó.

Női- és leány-raglan és felső kabát 5 koronától kezdve

Uri- és leány-kimono és gallér . . 8 „ „

a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó.

Uri öltönyök 15 K.-tól kezdve

Uri felöltő 15 „ „

Telefon 141.

KOVÁCS GEDEON

275-34.28

angol szabó-műhely.

Telefon 141.

pénzintézeteket. A jelzálogos kölcsönöket konvertálna s minimális kamattal mellett dolgozna. Idővel el lehetne érni, hogy a kisbirtokok a terhek alól felszabadulnának.

Az óriási drágaságra való tekintettel a kisgazdák 4-6 holdig teljes adómentességet kellene adni. Az államköltségveletről ennek folytán hiányzó fedezetre kárpótlást lehetne találni a fokozatos adórendszer behozatala által, de még inkább új kataszteri becslés által. A kataszterben rétként szereplő százezer holdak, ma elsőrendű szántók.

Egy 4-6 holdas birtoknak ma oly csekély a jövedelme, hogy abból a rengeteg adókat fizetni, ruházkodni s megélni: is képtelenség.

A napszamos osztály helyzetén másképpen ma már nem segíthetünk, mint állami gyári és iparvállalatok létesítése által. Már igen kevés azon uri birtokok száma, amelyek nap-szamosok dolgoznak. Mint már említettem, sorsuk a folytonos felparcellázás s ennek következtében ezren, meg ezren esnek el az eddigi kereseti forrásoktól.

Az államnak — egyéb intézmények beszüntetésével — gyári és ipari vállalatokat kellene létesíteni s ilyeneket anyagilag támogatni.

Láthatjuk, hogy az olyan vidéken, ahol gyárak vannak, kivándorlás alig fordul elő. Jele annak, hogy a napszamososztály le van kötve. Nagyjában illetéknéppen gondolom megoldhatónak e fontos kérdést.

S erősen hiszem, hogy ily módon kikérülhetjük az okvetlen bekövetkező végpusztulást s a távol országokba kivándorolt népeink dobogó szívvvel fognak visszatérni szeretett, drága hazájukba...

D. Bodó Mátyás,
kzs. jegyző.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6 1/2-től kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 7/15 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A városi főgimnázium szertára nyitva minden vasárnap délelőtt 11 óratól 12-ig.

Június 19. Megyei állandó választmányi ülés.
Június 21. Megyei közegészségügyi-bizottság ülése.
Június 21. Megyei állandó választmányi ülés.
Június 22. Rendkívüli megyei közgyűlés.
Június 25. Jegyzők közgyűlése.
Július 13. Közig. bizottsági ülés.

— **Urnapja.** Nagy ünnepe lesz holnap a keresztény világnak: Urnapja, az oltáriszentség emlékének ünnepe Csütörtöki napon, mielőtt elfogták volna az Istenembert, utolsó vacsorára gyűltek a szentéletű apostolok: János, Péter, József, Pál és a többiek. A tizenharmadik apostol Judás volt, aki harminc ezüst pénzért elárulta Jézust. E vacsorán szerezte a Megváltó az Oltáriszentséget.

Megtört egy kenyert, megáldotta és apostolainak nyújtotta, miközben így szólt:

— Vegyétek és egyétek, mert ez az én testem.

Majd bort öntött a pohárba. Rubinpiros, tüzet rejtő bort, amelyet csak Palesztina hegyei teremtek. Megáldotta az Isten fia a bort is.

— Igyátok, mert ez az én vérem.

Az Oltáriszentség nagy titka ebben az isteni kijelentésben rejlik. E szentség szerzésének emlékét legelőször Németországban ünnepelték. Körülhordozták a templomok körül a szentséget. Ez az ünneplés később egészen elterjedt, mire a 13-ik században a pápa ünneppé avatta az Oltáriszentség szerzésének emléknapját. Az Ur testének és vérének van szentelve ez a nap és ez oknál fogva nevezetik Urnapjának.

A holnapi ünnep alkalmából a nagybecskereki róm. kath. plébániatemplomban az isteni tiszteletnek sorrendje a következő: Reggel 7 órakor csendes mise lesz német szentbeszéddel reggel 9 órakor ünnepi zenés mise teljes papi segédlettel, utána pedig a szokásos körmenet. Az egyházi ének és zenekar az ünnepi misén Zsaskovszky E. „Misé“-jét fogja előadni. Gradualera Polcer „Sacris solemnibus“-ét, Offertoriumra Weninger „O Jesu, Jesu“-ját; az első oltárnál „Jesu dulcis“-t, a másodiknál „Sacris solemnibus“-t, a harmadiknál „O Jesu, Jesu“-t, a negyedik oltárnál pedig az „Acternae rex altissimus“-t, tantum ergora pedig Kempler F. zeneművét adják. Délután 3 órakor ünnepi vacsernye, este 7 órakor pedig 8 napon keresztül ájtatosság lesz, a szentség kitételével.

— **Személyi hir.** Weiterschan József dr. városi főorvos a kolozsvári orvosi kurzusról visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **Katonai szemle.** Fanta Károly, a 34-ik hadosztály parancsnoka tegnap délelőtt von Lucern vezérkari őrnagy kíséretében Temesvárról Nagybecskerekre érkezett és szemlét tartott az itteni zászlóalj felett. A hadtestparancsnok és kísérete, akiknek tiszteletére a honvédség és a közös hadsereg itteni zászlóaljainak tisztikara társas összejövetelt rendezett a Rózsaszállodában, ma ismét elhagyták Nagybecskereket.

— **Utóállítás.** A legújabb utóállítás Nagybecskereken e hó 20-án délelőtt 9 órakor lesz a Rezső-laktanyában. Az utóállításra részt vesznek mindhárom korosztályból azok, akik a fősorozásról elmaradtak.

— **Az iskolák magyar felírása.** Torontál-vármegye közgazgatási bizottsága még április havi ülésében elrendelte dr. Vértessy Gyula kir. tanfelügyelő indítványára, hogy az 1907. évi XXVII. t.-c. s ennek végrehajtására vonatkozó rendelkezések értelmében, az összes iskolák látassanak el magyar felírással is. Ezen rendelkezés ellen a temesvári gör. kel. szerb püspök

felirt a közg. bizottsághoz, kérve a bizottsági rendelet hatályon kívül helyezését, mert a törvény, szerinte, nem kötelezi az idegen tannyelvű felekezeti iskolákat határozottan arra, hogy magyar felírást használjanak. Ők tehát nem fognak használni. A vármegye közg. bizottsága, mint tegnapi számunkban már közöltük, mostani június havi ülésében tárgyalta ezt az ügyet s dr. Vértessy Gyula előadó javaslatát egész terjedelmében elfogadva, nemcsak nem vonta vissza előbbi jogos rendeletét, hanem a magyar felírástól idegenkedő püspök tudomására hozva azt, hogy a magyarországi szerb tannyelvű iskolák is mégis csak Magyarországon vannak s így talán még törvény nélkül is méltányos lenne, hogy az állam nyelve szerepeljen az iskolák felírásain s hogy elég szomorú, hogy arra törvényt kell hozni egy államnak, hogy állampolgárai respektálják s használják az állam nyelvét. Ezért a közg. bizottság felkérte a püspököt, hogy utasítsa a főhatósága alatt álló iskolákat a magyar felírásokkal való ellátásra s ez remélhetőleg most már meg is fog történni.

— **Rajzkiallítás a főgimnáziumban.** A főgimnázium tanulójának rajzai f. hó 18-tól 20-ig délelőtt 8-tól 12-ig a 8-ik osztályban (II-ik emelet) közszemlére lesznek kiállítva. Az érdeklődőket a kiállítás megtekintésére meghívja az intézet igazgatósága.

— **A zombolyai kiállítás bezárása.** Zombolyáról jelentik: Az országos ipari kiállítást vasárnap zárták be diszes ünnepség keretében. A zárás ünnepélyen nagy közönség jelent meg és a kiállítás elnöke, Főris József főszolgabíró örömmel emlékezett meg arról a kiváló eredményről, amely a kiállítás rendezéséhez fűzött reményeket mind beváltotta. Együttal hálás szavakban szólott a kormány támogatásáról, mely a kiállítás sikeréhez nagy mérvben járult hozzá. Az ünnepségről Kossuth Ferenc kereskedelmiügyi minisztert a következő táviratban üdvözölték:

Zombolya nagyközség iparossága és közönsége ipari kiállításunk ünnepélyes bezárása alkalmából mély tisztelettel és nagy haláljának adott kifejezést azon erkölcsi és anyagi támogatásért, melyben Ekkzellenciád kiállításunkat részesíteni méltóztatott. A jó Isten édes hazánk javára még sokáig éltesse Nagyméltóságodat jó egészségben, hogy megkezdett nagy alkotásait sikeresen befejezhesse. Mély tisztelettel Főris József elnök, Bodócsi Antal dr. társelnök, Zappe Ferenc titkár.

— **A nagybecskereki törvényház berendezése.** Az új igazgatási palota belső berendezése körül már hetek óta serényen folyik a munka. A berendezési munkálatokat Horváth István szegedi vállalkozó vezeti. Holnap megkezdik az irattárványok elrendezését és az irattár szállítását is és most már remélik, hogy egy hét leforgása alatt az új igazgatási palota berendezésével teljesen elkészülnek.

— **Allatdíjazás Zichyfalván.** Zichyfalva község nagy gazdasági ünnepélyre készül június 28-án. A torontál-vármegyei gazdasági egyesület ugyanis ekkor 16- és szarvasmarhadíjazást rendez Zichyfalván s e díjazás előkészületei serényen folynak. A község előjárósága Martin jegyzővel élén serényen buzgólkodik, hogy a 28-iki gazdasági ünnepély minél sikeresebb legyen s a község ennek emelésére még futtatást is rendez a földmives gazdák részére. A terv szerint lesz sik- és ügetőverseny, hogy a gazdák minden oldalról bemutathassák lovaik minőségét. A versenyekre 4-4 díjat tűztek ki. A földmives gazdák versenyét az „uri fogatok ügetőversenye“ követi s ez szintén igen érdekesnek ígérkezik. A zichyfalvai állatdíjazás iránt széles körben nagy az érdeklődés s előreláthatólag nagy vendégsereg is fog összegyűlni a virágzó községben.

— **A hódmezővásárhely-nagyszentmiklósi vasút közgyűlése.** A hmvásárhely-makó-szentmiklósi helyi érdekű vasút részvénytársaság tegnap tartotta meg 2-ik évi rendes közgyűlését Makón. A közgyűlés főtárgya az 1907. évi számadás volt, melyet a közgyűlés elfogadott. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak megadták. A tiszta nyereséget képező 41.000 kor. 38 fillér hovatfordítására elfogadtatták az igazgatóság az a javaslata, hogy tudniillik 23.557 kor. 17 fillér az állami vasgyár követelésének 1908. évi kamatai kiegyenlítésére, 18.143 kor. 21 fillér pedig a tartalékalap képzésére fordítottassék. A számadáson kívül még egy tárgya volt a közgyűlésnek, nevezetesen a kákás-árpátfalvi vonat kiépítése. Erre nézve azt határozta a közgyűlés, hogy az előmunkálati engedélyt sürgősen kéri. Közgyűlés után a végrehajtó bizottság tartott ülést dr. Návay Lajos elnöke alatt. Kiálta a bizottság a hmvásárhelyi kisajátított területek

solták be magukat és én láttam, hogy itt ma nem vacsorázunk.

A szolgál, aki szalmát adott a lovaknak, el-tűnt és a vén ház kihaltak látszott.

Kopogtattam az alacsony ajtón és beleptem. Senki se volt a szobában, csak egy férfi ült egy széken. Tudomást sem vett rólam, az öleiben babát tartott. Már ki akartam menni, mikor egy öreg asszony jelent meg.

Bocsánatot kértem s mondtam, hogy vacsorázni szeretnék; szívesen megfizetek érte.

Venyigét dobott a kandallóba s azt mondta, hét órakor jöjjenek vissza.

Kimentem megnézni az embereimet, már aludtak és az örök, akik fáradtan áldogáltak a sövény mellett, bizonyára szülőföldjükre gondoltak; más illatok vannak itt, mint az ő mezőiken.

Bibliai éjszaka volt, a hold megfehéřítette az olajfák lenge ágait és a krétás utakat, melyek keményebbek, mint a márvány. Hét órakor benn voltam a füstös konyhában, ahol terített asztal várt.

Hőfehér abroszon forrásvíz a pohárban, a levegő illatos, befőzött olajbogyók, dinnye és egy palack ambraszínű Chateauf-neuf-des-Papes.

Ajánlottam a jó asszonynak, hogy csatlakozzék hozzám: csakugyan, még nem vacsorázott és elfogadta. Láttam, hogy nem közönséges parasztasszony, csak olyan ruhában járt, mint az öreg asszonyok szoktak ezen a vidéken. És aztán, megvallom, szörnyű zavarban voltam a miatt a férfi miatt, aki nem szólt egy szót sem, nem nézett sehova, csak a babát szoritotta a melléhez.

Nyugtalan pillantásaimra az asszony felvilágosított:

— Legyen nyugton, uram, — szólt hozzám — ártatlan az, nem tesz semmi rosszat. Így van már öt év óta. Nincs senkim más; ez az én kis fiam; Isten akarata ez a baj! . . . De egyik, kérem egyik.

Ah, nagyon szomorú dolog ez. Mondom, nincs senkim rajta kívül. Avignonban volt a

kollégiumban; verseket irt provencai nyelven. Minden díjat megnyert és már meg akartam házasítani, mert, biztosítom felőle, jó parti volt.

Egyszer mondja, hogy Orangeba megy a színházba. Egy párisi trupp érkezett oda és az ő romlására játszott. Ördög találmánya volt ez is, bizonyosan.

Volt köztük egy lány, — ha ön is onnan fentről való, ismeri is talán — akit megölnek a színpadon, a darabban. Nagy fehér fátyola volt, a haja meztelen vállára lógott, mint valami cigánylánynak. E miatt volt a baj.

Szegény Jeanom, az bizony halálosan beleszeretett. Három napja elment Orangeba és én nem tudtam róla semmit, csak mikor véresen hozták haza. A színházi dáma visszautasította és ő meg akarta magát ölni. Nem halt meg, de az orvosok azt mondták, valami hiba esett ott bent, a halántéka mögött és ime . . . Gyümölcsöt, uram, tessék, igyék; megmutatom annak az asszonynak a képét.

Főlkelt és kis idő múlva visszajött egy kis szekrény fiókjával.

A lámpa alá tette és kutatni kezdett benne. Volt ott aranylánc, gyűrűk, régi, vaskos családi ékszerek, pompás csipkék, egy megsürgült tüllfátyol, kétségekívüli régi, sokat megsíratott édes emlékek. Végre megtalált egy meghalványodott, rozsz fotografíát.

Megismertem Iphigenia leplében Blanche Dorát, a feleségemet, aki akkor még fiatal lány volt. Ránéztem az ártatlanra, az örült vetélytársra. Meg se mozdult s a babát folyvást ott tartotta a mellén.

Az öreg asszony nem fogadta el a vacsora árat s halószobámba vezetett.

Másnap hajnal előtt távoztunk.

Nos, mit szól ehhez?

Pierre Lestang az órára nézett.

— Az ördögbe, — szólt felállva — elfecsegtem az időt; nagy ideje, Blanche elé menni a színházba. Játsszik egy parti dominót valamelyik este?

Leo Larguler.

után 1902—7. évekre kivetett adókat. Szerbcsanád község azon kérelmét, hogy az új burgonya szállítás idejére éjjeli szállításat vezessék be Ócsanád állomáson, elutasította, mert éppen a rakodás megkönnyítése végett most bővítette nagyobb költséggel az állomást s a mult évi burgonyaterméshez viszonyítva az ideai ötven százalékkal kisebb lévén, nem találta kellőleg megokoltának a bizottság a költséges éjjeli szállítás bevezetését, mikor tavaly nagyobb termés és kedvezőlenebb rakodási viszonyok között is le lehetett a forgalmat nappali szolgálat mellett bonyolítani. Végül elhatározta a bizottság a nagyszentmiklósi váróhelyiség kibővítését.

A gyálai rét. Mint Szegedről írják, az ottani városi gazdaszék tegnapi értekezletén foglalkozott azzal a régi tervvel, hogy a gyálai nagyterjedésű rétet a város megvegye. A földet, úgy tervezték, parcellázni fogják és kisgazdáknak adják bérbe. A gazdaszék nagyon drágának tartja a föld árát s úgy határozott, hogy annak megvételét nem hozza javaslatba.

Meteor júliusról. Meteor legújabb jelentésében a júliusi időjárásról szólva a következőket jelenti: Julius havának csomópontjai 1., 2., 4., 6., 7., 13., 15., 19., 20., 25., 26., 28., 29. és 30-a esnek, amelyek nancsak nagy számuk, de erős hatásuk folytán is kitűnnek, így e hónapban nagy változásoknak nézünk elébe. Első felében a csapadékos jeleg tulnyomó, melyet részben csupán azon körülmény csökkent, hogy Holdunk földtávolban s mi Naptávolban állunk ekkor. Az 1. és 7-iki csapadékos jellegű, a 13-iki már szárazabb, de a 15-iki ismét erős, valamint a 10-iki is, mely még hűvös befolyással bír, 25-ike körül a meleg, derült jeleg érvényesül, míg a 20—30-iki újra esős és hűvös jellegű. A melyből kifolyólag július igen hűvös lenne, mit azonban enyhíteni fog azon körülmény, hogy nyarunk közepét képezi e hónap és hogy nagyobb napkitörések várhatók. Így tulmeleg nem, de azért elég meleg lesz e hónapunk.

Tűz Muzslyán. Felsőmuzslya községében ma délelőtt fél 11 órakor tűz volt. A tűz Teleky István gazdálkodó udvarán keletkezett s könnyen végzetessé válhatott volna, de Benedek Zoltán községi jegyző, az ottani tűzoltóság parancsnoka, a legénységgel hamarosan a veszély színhelyén teremt s a tűzoltók buzgó munkájának volt köszönhető, hogy csak két kazal szalma égett el s két sertés pusztult el a lángokban, míg magát a házat, a buzát s egy sertést sikerült megmenteni. A tűz keletkezésének okát eddig még nem sikerült megállapítani.

Talált zálogcédula. Egy varrógép elzalogosításáról szóló zálogcédula találatot. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségnél.

Amateur-fényképészeknek! Általánosan elismert kitűnő szalon és uti fényképészeti készülék, felülmulhatatlan minőségű pillanat kézaparátusok, valamint mindenféle fényképészeti részek Moll A. cégnél (Bécs, Tuchlauben 8. cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. — Ezen üzletág alapított 1854-ben. — Kívánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

Lapunk legközelebbi száma a közbeeső ünnepnap miatt pénteken a rendes időben jelenik meg.

Irodalom.

*** Pesti Hirlap.** A legelterjedtebb politikai napilag a Pesti Hirlap, amelyről tehát joggal mondhatni el, hogy legkedvesebb lapja a közönségnek. Három évtized óta hirdeti a szinmagyar radikális nemzeti politikát, teljesen függetlenül pártoktól és kormányoktól. Nagy elterjedését első sorban ennek köszönheti. De ezenfelül annak is, hogy mint a legnagyobb magyar napilap oly változatos tartalommal jelenik meg naponként, amely magában alkalmas a magyar közönség fokozottabb érdeklődésének felkeltésére. E tekintetben a „Pesti Hirlap” nem riad vissza sem szellemi munkától, sem a legmesszebbmenő anyagi áldozatoktól, az lévén célja, hogy egy oly lapot adjon olvasói kezébe, mely úgy irodalmi, mint laptechnikai szempontból a legmagasabb igényeket is kielégítse. A július 1-én kezdődő új évnegyedben két nagyon érdekes regény fog a Pesti Hirlapban megjelenni; sport- és sakk-rovata, valamint elismerten kitűnően szerkesztett hírvonata lehetőleg még bővebb lesz, távirati tudósításáiban a világ összes nagyobb eseményeit azonnal közli; az Esti Levelek, Szerkesztői üzenetek, Kis Komédiák és Vegyesek rovata régi kedvence az olvasóközönségnek és fő vonzóereje a lapnak. Aki egész éven át előfizetője a lapnak, ha csak negyedévenként vagy havonként fizet is elő, számot tarthat a Pesti Hirlap nagy képes naptárára (karácsonyi ajándékul) és kedvezményes áron rendelheti meg a Divat-Szalón című kitűnő divatlapot. A Pesti Hirlap előfizetési ára negyedévre 7 korona, 2 óra 4 korona 80 fillér, egy óra 2 korona 40 fillér. A Divat-Szalónnal együtt negyedévre 9 korona. A kiadóhivatal címe: Budapest, V., Váci-körút 78.

*** A „Zenélő Magyarország” közismert zene-mű folyóirat** ép most megjelent 358-ik füzeté újra a legjobb s kedvelt zongora-újdonságokat közli, mint I. Siposs Antal, „Szerelmem rózsája” című hangulatos, szép dalát. Szepessy László gyönyörű szövegére. II. Franek Gábor, „Az utolsó ajándék” hatásos műdalát. III. Kusz Ferenc „Melancholia” francia népszerű boston-keringőjét, zongorára.

Elismert tény, hogy annyi zeneművet, s a legjobb hazai és külföldi szerzők kiváló újdonságait, csak 6—8 koronáért szerezheti meg külön kiadásokban, amennyit egy füzeté ad e pompás zeneműfolyóiratnak; mégis rendkívül elterjedtsége miatt 6 korona, félévi előfizetésért 12 ily gazdag tartalmu füzetet s azon felül a 20 kiváló becses, 40 kor. bolti árt képviselő, zenemű újdonságot tartalmazó „Husvétii zenealbum”-ot teljesen ingyen adja féléves előfizetőinek.

Előfizetések a most folyó január—júliusi félévre a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalához, Budapest, VIII. József-körút 22. intézendők, honnan kívánatra kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, június 17. (A „Torontál” ered. távirata.) A képviselőház ma a végrehajtási novella miatt támadt igazságügy-ministeri válság hatása alatt állott. A képviselők alig törődtek az üléssel, amely különben is csak kisebb ügyekkel foglalkozott, hanem a válság ügyét tárgyalták a folyosókon. Günther nem is jelent meg ma a Házban s a miniszterelnök nyújtotta be az indítványt a végrehajtási novellának az igazságügyi bizottsághoz való visszautasítása iránt. Egyebekben pedig kérvényeket tárgyaltak és az ülés végén interpellációk voltak.

Az ülést Justh Gyulaelnök nyitotta meg s az elnöki jelentések után harmadszori olvasásban megszavazták az ingyenes népoktatásról és az állattenyésztésről szóló javaslatokat.

Ezután Wekerle Sándor miniszterelnök a távollevő igazságügy-minister helyett indítványt nyújt be, hogy a napirendre tűzött végrehajtási törvényjavaslatot ma ne tárgyalják, hanem utasítsák vissza az igazságügyi bizottsághoz. (Zaj a balpárton.)

Nagy György ellenzi Wekerle indítványát, mert az igazságügyi bizottság újból változatlanul fogja a javaslatot a Ház elé terjeszteni.

Hasonlóképpen beszél Bozóky Árpád is.

Bakonyi Samu előadó védelmezi a javaslatot.

Nagy György ismételt felszólalásai és Wekerle Sándor miniszterelnök magyarázatai után, szavazásra kerül a sor s Ház többsége a miniszterelnök indítványa értelmében a javaslat fölötti vitát felfüggeszti s a javaslatot visszaadja az igazságügyi bizottságnak.

Ezután tárgyalják a kérvények 55—60-ik sorjegyzékét és a munkásügyi bizottság jelntéseit.

Itt áttértek az interpellációkra.

Előbb Wekerle Sándor miniszterelnök ad megnyugtató választ Nagy Dezsőnek a fővárosi lakásinség dolgában tett régebbi interpellációjára. majd

Nagy György a szamosújvári érettségi botrány tárgyában,

Molnár Ákos a londoni magyar kiállítás sikertelensége miatt,

Grátz Gusztáv pedig a román kereskedelmi szerződés dolgában interpellál.

Az interpellációkat kiadták az illetékes minisztereknek.

Miniszterválság a végrehajtás miatt.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szövetkezett pártok tegnapi értekezlete elé terjesztett javaslatok közül a végrehajtási eljárás reformja nagy kavarodást idézett elő. A függetlenségi párt tagjainak nagy része a javaslat több intézkedését sérelmesnek tartja s azt hangoz-

tatták, hogy ha a javaslatot vissza nem vonják, a Házban leszavazzák. Heves vita után a közös értekezlet abban állapodott meg, hogy a kormány indítványozni fogja, hogy a javaslatot adják vissza az igazságügyi bizottságnak megfelelő módosítás végett. Günther Antal igazságügy-minister kijelentette, hogy ragaszkodik a javaslatához s tárcáját köti hozzá. Az értekezlet élénk izgalmak közt oszlott szét.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint jó forrásból jelentik, Günther Antal igazságügy-minister ma reggel Bécsbe utazott s állítólag lemondását vitte a királynak a végrehajtási novella körül támadt differenciák miatt. Irányadó politikai körökben remélik, hogy a válságot sikerül elsimitani.

A horvát bán titkos tanácsossága.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökből eredő hírek szerint a király Rauch Pál báró horvát bánt legközelebb valóságos belső titkos tanácsossá nevezi ki.

A zágrábi egyetem bezárása.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Zágrábból sürgönyzik, az ottani egyetemet a diákok sztrájkja miatt bezárták.

Agyongázolt munkások.

Budapest, június 17. (A „Torontál” ered. távirata.) A bécsi személyvonat tegnap este súlyos szerencsétlenséget okozott Kőbányán. Az ottani állomáson ugyanis három munkás foglalatosskódott, akik nem vették észre a közeledő bécsi vonatot. A vonatvezető sem látta őket s így történt, hogy a vonat maga alá rántotta a három munkást s agyongázolta őket.

Dinamit a cigarettában.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bodó Zsigmond ácssegéddel ritka katasztrófa történt. Bodó ugyanis hölgycigaretta vásárolt s az egyikre rágyújtott. Alig szitta egy-két pillanatig, amikor a cigaretta felrobbant, még pedig olyan erővel, hogy a szerencsétlen ember fejét úgy összeroncsolta, hogy Bodó meghalt. A cigarettában dinamit volt s ez robbant fel. A vizsgálat folyik, hogy miképpen került a dinamit a cigarettába.

Leégett gőzmalom.

Budapest, június 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Czegeledről jelentik, az ottani nagy gőzmalom tegnap este kigyult s nagyrészben leégett.

Határidő-üzlet.

Budapest, június 17. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata. A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (októberre 1908.) . . . 23.54— —
Rozs (októberre 1908.) . . . 19.54— —
Zab (októberre 1908.) . . . 17.20— —
Tengeri (júliusra) . . . 13.86— —
Tengeri (új) . . . 13.94— —

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Egy jóforgalmu

vendégfogadó

kávéházzal

korcsmával és

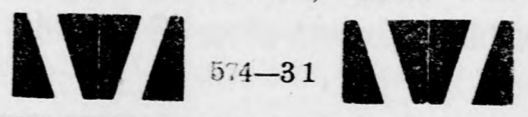
vendégszobákkal

házzal együtt

családi okok miatt jutányosan

eladó.

**Bővebbet Vadászkiút kávéház,
Nagybecskerek, Vásár-tér.**

Nyílttér.

(E rovat alatt közlőtekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Jó érzés, testi üdeség, munkakedv
sokaknak el van tiltva étvágytalanság és emésztő gyengeség folytán. Ily esetekben kétségen kívül legjobb hatása van a Rohitschi Tempel-forsának vagy tisztán, vagy vízzel, cognackal, tejjel vagy gyümölcsnedvvel vegyítve. — Magyarországi főelárusító: **Hoffmann József Budapest, Balthory-u. 8.** Kítlónó gyógyszer! Orvosiilag ajánlva!

532-43

Hársfalva gyógyfürdő.

Klimatikus gyógyhely.

(Vasuti állomás.) Posta és távirda.

230 méter magasságban a tenger színe fölött.

Fürdőidény: Május 1. — Szeptember 30.

Gyönyörű fekvés, ózondus levegő. — Hársfa- és fenyőerdők — Kényelmes és olcsó ellátás. — Modern berendezés. — Hidegvíz-gyógyintézet — Sós és fenyő beléggzőtermek. (Inhalatorium) — Savanyúvizes és vasas ásványvízfürdők. — Orvosi felügyelet alatt álló kítlónó vendéglők.

Gyógyvize kítlónó hatása:

tüdőbajok, malária (mocsárláz), gége-, hörg- és tüdőhurut, máj- és lépágyak, hólyaghurut, specifikus a görvélies csontbántalmaknál. Mindenféle idegbántalmak, fejfájás, migraine, histeria, szédülés, nehéz légzés, hypochondria. Vérébajok, köszvény, görvélly, bujakór, delirium trem. potat. Női bajok, fehérfolyás, sápkór, havi zavaroknál.

Részletesebb felvilágosítással szívesen szolgál

a fürdőigazgatóság Hársfalva (Bereg megye).

Olcsó árak!

Szolid kiszolgálás!

Tessék meggyőződni a nagy választékról

női kalapokban,

antiquat ernyők finom chine bordural, kötények, harisnyák és félharisnyák, finom url ingek, nyakravatók, gallérok és marchetták.

Minden rövidaru, ural- és női divatba vágó cikkek.

Postai megrendelések pontosan eszközöltenek.

Szíves megrendelésekért esedezik

JÓNÁSZ BERTALAN,

(544-10.3)

Fő-utca.

Egy alig használt fehér virágos

szoba,

mely áll 1 ágyból, 1 szekrény, 1 asztal, 6 szék, 1 pad és 2 tányértartóból, elutazás miatt

JUTÁNYOS ÁRON ELADÓ.

Bővebbet Korona-utca 18. szám alatt.

575-21

3641/1908. sz. A zombolyai járás főszolgabírájátó

Pályázati hirdetés

A zombolyai járáshoz tartozó Kisorosz községben a segédjegyzői állás megüresedvén, arra pályázatot hirdetek.

Javadalmazás: a községi pénztárból 800 kor. állami fizetés és kiegészítés címén 200 korona.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900: XX. t.-c. 3 §-ában előirt, képesítésüket, ugy eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket, hivatalomhoz f. évi július hó 8-án d. u. 5 óráig adják be, mert a később érkezőket figyelembe nem veszem.

A választás határidejét később tüzőm ki. Zombolya, 1908. évi június hó 15.

Fóris József,

Főszolgabíró.

571-3.2

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes férfruhához (Kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
elégendő, csak	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20. — K.-ért, szintúgy felöltőszövetet, turistalódent, selyemkangarnt stb. stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.

Mintáit, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

226-40.32

Alkalmi vétel!

Buzatéron, legélénkebb helyen fekvő

SAROK HÁZ

igen kedvező feltételek mellett azonnal eladó.

Szintén ugyanezen házban levő vegyeskereskedés

az összes berendezéssel és portékával együtt igen olcsó árak mellett azonnal eladó.

Közelebbi felvilágosítást ad: CZVE JANOV DUSÁN, vendéglős.

572-32

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-utca 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellék-helyiségekkel, villanyvilágítással és nagyon szépen parkirozott udvarral.

SOLYMOSSYNE BRÁJER MÁRIA.

(551-x.4)

A vásárlásnál kerem a címre vigyázni! Pártoljuk a hazai ipart!

Berberszki Miklós papucskészítő-műhelye Nagybeeskereken.

Alapított 1900-ban.

Sürgönyeim: Berberszki Nagybeeskerek.

Kítlónó 1902 évben kiállítási éremokmányával a nagybeeskereki iparkiallításban.

Ajánlja legújabb és legszebb férfi-, női- és gyermekpapucsait, bőr-, szövet-, selyem-, plüsch- és bársonypapucs-raktárát. — Nagy választék. Legjutányosabb árak.

Ismételadónak b. figyelmébe ajánlom legújabb árjegyzékemet — Kizárólag esakis saját készítményeim.

Eladó, két darab teljesen felszerelt

Johnston kéveköto aratógép

mely 1906. évben szállított ujonnan és csak egy napig lett használva, 600 koronáért darabonként.

Cím e lap kiadóhivatalában.

516-x.18

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK A

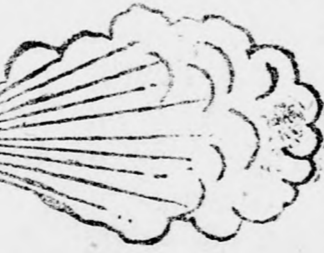
"TORONTÁL"

KIADÓHIVATALÁBAN.

BUZIÁS GYÓGYFÜRDŐ

vasuti állomás, posta, távirda és telefon.

Közvetlen gyorsvonati kocsit Budapest nyugati pályaudvarról. Idény május 15—szept. 15.

Speciális gyógyfürdő szivbetegség részére, női bajoknál, hólyag és vesebajoknál, kő- és fővénnybetegségeknek, a légutak-, az emésztő- és kiválasztó-szervek hurutos bántalmainál. Sápkór, vérszegénység, görvélly- és angolkór, általános gyengeség és a női ivarszervek idült bajainál. Radioaktív szénsavas sós és szénsavas vasas orrások. Prospectust kívánatra küld a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ

SZÉNSAV-MŰVEK

kártelen kivül szállítanak, azonnal, bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony szénsavval a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból.

Össze nem tévesztendő mesterségesen előállított kevésbé kiadós szénsavval.

Megbízható, szigoruan lelkiismeretes kiszolgálás!

Sürgönyeim MUSCHONG, BUZIÁSFÜRDŐ. Interurban telefon 18. sz.

(453-153.6.)